

Aan: Ministerie van Justitie en Veiligheid

T.a.v.

	5.1.2e
--	--------

Betreft: Verzoek om verduidelijking en aanvullende informatie met betrekking tot documenten Woo-verzoek Ministerie van Justitie & Veiligheid

Geachte

	5.1.2e
--	--------

,

Op 13 februari 2023 heeft het ministerie van Justitie en Veiligheid een aantal documenten toegezonden aan de gemeente Tubbergen, met daarbij de mededeling dat het de intentie is van het ministerie om deze documenten naar aanleiding van een Woo-verzoek te publiceren. De documenten die ons zijn toegezonden, dateren uit de periode van omstreeks 22 juli t/m 22 augustus 2022 en hebben betrekking op het voornemen om asielopvang en/of een asielzoekerscentrum (hierna AZC) in de gemeente Tubbergen te vestigen. De documenten bevatten communicatie tussen o.a. het ministerie van Justitie en Veiligheid, andere ministeries, het COA en de Tweede Kamer. De documenten die ons zijn toegezonden bevatten geen communicatie met de gemeente Tubbergen zelf, met uitzondering van de brief die verzonden is aan de gemeenteraad Tubbergen.

Geen zienswijze

Bij deze informeren we u dat de gemeente Tubbergen de door het ministerie toegezonden documenten heeft bestudeerd en via deze brief een aantal kanttekeningen wil plaatsen. Daarbij merken we op dat deze kanttekeningen niet zijn bedoeld om de openbaarmaking van de opgevraagde documenten tegen te gaan, want wij staan voor een overheid die open en transparant is. Deze brief is zodoende ook niet beoogd als een formele zienswijzebrief in het kader van de Woo, maar geformuleerd met de intentie om nadere verduidelijking te vragen. Wij constateren dat de strekking en/of inhoud van een aantal documenten niet geheel overeenstemt met ons eigen beeld van de beschreven situatie. Hierdoor kunnen er in onze optiek verkeerde conclusies worden getrokken over onze informatiepositie, onze intenties en ons handelen in de periode van omstreeks 22 juli t/m 22 augustus, hetgeen mogelijk een negatief effect kan hebben op onze gemeente, zoals imagoschade en afname van vertrouwen tussen de gemeente en haar inwoners.

Verzoek om toelichting en/of aanvullende informatie

Op basis van bovenstaande overwegingen verzoeken wij u om een nadere toelichting en/of aanvullende informatie te verstrekken ten aanzien van tekstfragmenten die in de volgende documenten zijn opgenomen:

- Nr. 3.1. Annotatie ICCB (20 juli 2022).
- Nr. 5. Bijlage: Intern memo Inzet dwingend juridisch instrumentarium t.b.v. realisatie Tubbergen (28-07-2022).
- Nr. 7. Notitie inzet ruimtelijk instrumentarium.

- Nr. 11. E-mailbericht inzake: Ruw verslagje verkenning inzet dwingend instrumentarium Tubbergen #2: Mail 2 augustus 2022 3.54 PM.
- Nr. 16. Actieplan JenV intern: Huijbergen/Tubbergen.
- Nr. 17. E-mailbericht inzake: RE: 20220728 Dwingend juridisch instrumentarium casus Tubbergen.
- Nr. 20 of 21. Presentatie 9 augustus 2022 – Sheet 9 Communicatie en parlementair.
- Nr. 22. Verslag Interdepartementale Commissie Crisisbeheersing (ICCb) Doorstroom Migratieketen.
- Nr. 56. Annotatie bezoek gemeente Tubbergen 18.30 (datum 19-8-2022).

Hieronder volgen onze constatering en aanvullende vragen. Om te beginnen citeren we hieronder uit drie verschillende documenten vergelijkbare tekstfragmenten met betrekking tot de mogelijke inzet van dwang vanuit het Rijk. Vervolgens volgt per afzonderlijk document een toelichting op onze constatering en aanvullende vragen.

Mogelijke inzet dwang vanuit het Rijk

De gemeente Tubbergen ziet in meerdere documenten tekstfragmenten staan waarin wordt beweerd dat bij de gemeente Tubbergen zou zijn aangegeven dat het Rijk mogelijk dwang zou kunnen inzetten. Het gaat om de volgende documenten en tekstfragmenten:

1. Document nr. 3.1. Annotatie ICCB (20 juli 2022)

In dit document staat achter het tweede opsommingsteken het volgende tekstfragment:

“op dit moment is er een casus in Tubbergen waar potentieel 200 asielzoekers zouden kunnen opgevangen worden. Gemeente werkt niet mee (al meerdere keren nee gezegd), en wil bestemmingsplan niet aanpassen (ook vanuit COA aangegeven dat Rijk mogelijk dwang kan inzetten).”

2. Document nr. 5. Bijlage: Intern memo Inzet dwingend juridisch instrumentarium t.b.v. realisatie Tubbergen (28-07-2022)

In dit document is in de derde alinea onder het kopje ‘situatieschets’ het volgende tekstfragment opgenomen:

“De gemeente is aangegeven dat als men niet wil meewerken, de mogelijkheid bestaat dat er dwang ingezet wordt vanuit het Rijk. Desondanks is de gemeente niet van standpunt veranderd. Een aantal omringende gemeenten heeft richting de staatssecretaris, JenV en/of het COA aangegeven op de hoogte te zijn van de casus en dwang in dit geval goed te kunnen volgen.”

3. Nr. 11. E-mailbericht inzake: Ruw verslagje verkenning inzet dwingend instrumentarium Tubbergen #2: Mail 2 augustus 2022 3.54 PM.

In dit document is het volgende tekstfragment opgenomen:

“Joeri heeft aangegeven dat indien men niet zou meewerken mogelijke dwang onderzocht gaat worden”

Onze constatering

In bovenstaande tekstfragmenten wordt geschreven dat de gemeente Tubbergen is aangegeven dat de mogelijkheid bestaat dat er dwang ingezet wordt vanuit het Rijk. De gemeente Tubbergen wil hierbij de kanttekening plaatsen dat noch het COA noch het Rijk in contacten met de gemeente Tubbergen in de periode voorafgaand aan het bericht van de Staatssecretaris op 16 augustus 2022 heeft laten blijken dat dwang vanuit het Rijk mogelijk ingezet zou kunnen worden. Met de gemeente Tubbergen is in contacten alleen gesproken over de in voorbereiding zijnde wet 'spreidingswet', die als doel heeft alle gemeenten in Nederland een wettelijke taak te geven met betrekking tot de asielopvang.

Aanvullende vragen

Graag zouden wij van uw ministerie een nadere toelichting willen ontvangen op bovenstaande bewering dat is aangegeven dat het Rijk mogelijk dwang kan inzetten. Mochten er documenten bestaan die deze bewering staven, verzoeken we u om deze documenten met ons te delen.

Overige constatering en aanvullende vragen

Naast bovengenoemde constatering en aanvullende vragen over de mogelijke inzet van dwang vanuit het Rijk heeft de gemeente ook nog een aantal andere constatering en aanvullende vragen. Deze zijn hieronder per document afzonderlijk genoteerd.

Document nr. 5. Bijlage: Intern memo Inzet dwingend juridisch instrumentarium t.b.v. realisatie Tubbergen (28-07-2022)

In dit document is het volgende tekstfragment opgenomen:

"Een aantal omringende gemeenten heeft richting de staatssecretaris, JenV en/of het COA aangegeven op de hoogte te zijn van de casus en dwang in dit geval goed te kunnen volgen."

Om dit bestuurlijk proces te kunnen duiden en inzicht te krijgen in de gemaakte afwegingen verzoeken we u de genoemde "omringende gemeenten" met naam te noemen en bekend te maken. De gemeente Tubbergen zou daarnaast graag de documentatie ontvangen waaruit blijkt dat "omringende gemeenten" bovenstaand signaal hebben afgegeven.

Document Nr. 7. Notitie inzet ruimtelijk instrumentarium

In dit document is achter het zevende opsommingsteken het volgende tekstfragment opgenomen:

"Ten aanzien van locatie 2 is er geen recent contact geweest vanuit SjenV met het lokaal bestuur. Het COA heeft na intensief contact met de gemeente geoordeeld dat er geen medewerking is vanuit de gemeente voor het realiseren van opvang op deze locatie. De inzet van het RO-instrumentarium is een bestuurlijk zware stap en heeft mogelijk gevolgen voor het maatschappelijke en draagvlak voor (andere soorten van) opvang."

U wordt in dit verband geadviseerd om voorafgaand aan de inzet van het RO-instrumentarium met de burgemeester van Tubbergen te bezien of er niet alsnog een bestuurlijke overeenkomst kan worden gesloten."

Onze constatering

De gemeente Tubbergen wil hierbij opmerken dat er voorafgaand aan de inzet van het RO-instrumentarium geen contact is opgenomen met de burgemeester van Tubbergen om te bezien of er niet alsnog een bestuurlijke overeenkomst kan worden gesloten. Wij zijn dan ook benieuwd waarom bovengenoemd advies niet is opgevolgd dan wel uit welke documenten de burgemeester had moeten opmaken dat sprake was van de inzet van het genoemde RO-instrumentarium tenzij alsnog een bestuurlijke overeenkomst gesloten kon worden.

Daarnaast verneemt de gemeente Tubbergen graag wie de afzender is van de notitie en op welke datum de notitie is verzonden. Dat blijkt namelijk niet uit de stukken en/of de overzichtslijst.

Nr. 11. E-mailbericht inzake: Ruw verslagje verkenning inzet dwingend instrumentarium Tubbergen #2: Mail 2 augustus 2022 3.54 PM

In dit document is het volgende tekstfragment opgenomen:

"Kort daarop volgend heeft een bijeenkomst plaatsgevonden van de Veiligheidsregio Twente waar een negatief sentiment ontstond over opvang asielzoekers".

Voor een goed begrip van dit proces en de gemaakte afwegingen verzoekt de gemeente Tubbergen het verslag van deze bijeenkomst met ons te delen.

Verderop in dit document is ook nog de volgende tekst opgenomen:

"Joeri heeft aangegeven dat indien men niet zou meewerken mogelijke dwang onderzocht gaat worden. Vervolgens heeft hij intern bij het COA opdracht gegeven om deze situatie te gebruiken als pilot voor mogelijke toepassing van het juridisch instrumentarium."

De gemeente Tubbergen herhaalt nogmaals dat het niet op de hoogte was dat dwang zou worden toegepast voor de situatie in Albergen. En dus ook niet dat de gemeente Tubbergen zou worden gebruikt als pilot in Nederland voor toepassing van het juridisch instrumentarium. Wij vragen u dan ook de documenten aan ons toe te sturen waaruit dit blijkt.

Nr. 16. Actieplan JenV intern: Huijbergen/Tubbergen

In dit document is bij de eerste alinea het volgende tekstfragment:

"In het MCCb van 4 augustus ligt ter besluitvorming voor om vanuit het rijk de omgevingsvergunning te verlenen om af te wijken van het bestemmingsplan. Hierdoor kan op locaties opvang worden gerealiseerd, ook wanneer lokaal bestuurlijk draagvlak ontbreekt. In dit actieplan wordt specifiek in gegaan op twee locaties, te weten (buiten reikwijdte verzoek) en Hotel 't Elshuys (gemeente Tubbergen). De verwachting is dat op zeer korte termijn aanvullende locaties in beeld komen voor de toepassing van het RO instrumentarium."

Voor een completer beeld en argumentatie achter de voorwaarden verzoekt de gemeente Tubbergen om het actieplan JenV m.b.t. Tubbergen met ons te delen.

Verderop in dit document staat onder het kopie 'Tubbergen' het volgende tekstfragment:

"Benodigde actie: Bestuurlijk contact onderhouden met Burgemeester Tubbergen, Wilmien Haverkamp-Wenker. (Actie SJenV i.a.m. Joeri Kapteijns). Hierbij altijd de mogelijkheid openhouden om bestuurlijk draagvlak te creëren."

Vanaf 4 augustus 2022 en voor de openbare bekendmaking aanwijzing Tubbergen op 16 augustus 2022 is er, voor zover wij weten, geen bestuurlijk contact geweest tussen de staatssecretaris (ofwel de heer Kapteijns) en burgemeester Haverkamp. Wij vragen u dan ook de stukken aan ons toe te sturen waaruit dit blijkt.

Nr. 17. E-mailbericht inzake: RE: 20220728 Dwingend juridisch instrumentarium casus Tubbergen

In dit document is onder het e-mailbericht d.d. 28 juli 2022 13:17 de volgende tekst opgenomen:

"Joeri Kapteijns (plv bestuursvoorzitter) wil graag een expliciete uitspraak van de bewindspersonen dat het Rijk inderdaad deze stap gaat zetten alvorens hij hiermee richting gemeente gaat."

Vanaf 28 juli tot de aanwijzing op 16 augustus 2022 is er geen bestuurlijk contact geweest tussen de heer Kapteijns en de gemeente. Mocht er in de genoemde periode wel contact zijn geweest dan ontvangen wij graag de documenten waaruit dit blijkt.

Nr. 20 of 21. Presentatie 9 augustus 2022 – Sheet 9 Communicatie en parlementair

In dit document staat achter het eerste opsommingsteken het volgende tekstfragment:

"Communiqueer nadat stakeholders goed zijn meegenomen en betekenis van inhoud/gevolgen beslissingen helder zijn

Voorkom situatie Bant: "Als er goed met ons was gesproken, hadden we wel meegedaan."

Met de gemeente Tubbergen is in contacten alleen gesproken over de in voorbereiding zijnde wet 'spreidingswet', die als doel heeft alle gemeenten in Nederland een wettelijke taak te geven met betrekking tot de asielopvang. Het juridisch instrumentarium Bor is niet genoemd, laat staan dat de gemeente Tubbergen de eerste gemeente in Nederland zou zijn waar deze dwang zou kunnen worden toegepast. Er is door het college herhaaldelijk aangegeven dat zij bereid zijn Ter Apel te ontlasten, maar dat dit wel passend moet zijn bij de grootte van de gemeente. Van dat aanbod is geen gebruik gemaakt. De gemeente Tubbergen betreurt het dat het advies zoals genoemd in de presentatie niet of onvoldoende is opgevolgd. Mocht het advies wel zijn opgevolgd, dan ontvangen wij graag de documenten waaruit dit blijkt.

**Nr. 22. Verslag Interdepartementale Commissie Crisisbeheersing (ICCb)
Doorstroom Migratieketen**

In dit document staat onder agendapunt 7 'juridisch' het volgende tekstfragment:

"U kunt inbrengen dat: Vanmiddag aansluitend aan het ICCb is er in klein verband een overleg met de voorzitter van het Veiligheidsberaad (+ overige aanwezigen?) over de verzoeken die het kabinet heeft gedaan tijdens het Veiligheidsberaad van maandag 8 augustus en de randvoorwaarden die daar bij horen."

Wij verzoeken u het verslag van deze besprekingen toe te voegen in verband met de betrokkenheid bij en afstemming met burgemeesters in het Veiligheidsberaad met betrekking tot verzoeken van het kabinet, randvoorwaarden en te volgen juridische sporen.

Nr. 56. Annotatie bezoek gemeente Tubbergen 18.30 (datum 19-8-2022)

In dit document staat onder het kopje 'Totstandkoming van het besluit' achter de tweede alinea het volgende tekstfragment:

"Kort na dit eerste contact heeft een bijeenkomst plaatsgevonden van Provinciale Regie Tafel over de huisvesting van statushouders. De gemeente herkende zich niet in de gepresenteerde opvangcijfers."

Graag ontvangen wij het verslag van de genoemde Provinciale Regie Tafel waaruit voorgaande blijkt.

De gemeente Tubbergen ontvangt naar aanleiding van deze brief graag een reactie op gedane constatering en verzoeken om aanvullende informatie.

Hoogachtend,

College B&W Tubbergen